

Belediyelerde Memur Alımı

Bu makalede, belediyelerde memur alım süreçleri değerlendirilmiştir.

BELEDİYELERDE MEMUR ALIMI

Halil MEMİŞ

MEMUR ALIMLARINDAKİ GENEL DURUM

1982 T.C. Anayasası'nın 70 inci maddesine göre; her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez.

Memurluğa alınma, esas itibariyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 46 ve devamı maddelerinde düzenlenmiştir.

06.12.1985 tarihli ve 85/10260 sayılı Bakanlar Kurul Kararı ile yürürlüğe konulmuş bulunan **İlk Defa Devlet Kamu Hizmeti ve Görevlerine Devlet Memuru Olarak Atanacaklar İçin Mecburi Yeterlik ve Yarışma Sınavları Genel Yönetmeliği**'ne 02.02.1999 tarihli ve 99/12377 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile eklenen ve 11.10.1999 tarihli ve 99/13781 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile değiştirilen Ek 1. madde ile, Yönetmelik kapsamında bulunan kamu kurum ve kuruluşlarında Devlet memuru olarak çalışmak isteyenlerin yazılı sınavlarının, yılda iki defadan fazla olmamak üzere ülke çapında merkezi olarak Devlet Personel Başkanlığınca Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığına (ÖSYM) yaptırılacağı, kamu kurum ve kuruluşlarının merkezi sınav sonucuna göre atama yapacakları kadroların sayısını, unvanını, sınıf ve derecesini ve atanacaklarda aranacak şartları Devlet Personel Başkanlığına bildirecekleri, Devlet Personel Başkanlığınca atama yapılacak boş kadrolar ve atanacaklarda aranacak şartların duyurulacağı, duyurulan kadrolar için aranan şartları taşıyanların bu kadrolara atanmak için Devlet Personel Başkanlığına başvuracakları, Devlet Personel Başkanlığının Merkezi Sınav başarı sırasına göre atanma hakkını elde edenleri tespit ederek ilgili kuruma ve adaya bildireceği hükme bağlanmıştır.

99/12377 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Genel Sınav Yönetmeliğine eklenen maddenin yürürlüğe girmesinden önce; tüm kamu kurum ve kuruluşları Devlet memurluğu sınavlarını kendileri oluşturdukları sınav komisyonları marifeti ile yapmaktaydılar. İlk defa 1999 yılında getirilen merkezi sınav sistemi ile, Devlet memuru olacaklar için sınavların ÖSYM tarafından merkezi olarak yapılması öngörülmüş, uygulamalı ve sözlü sınavların ise kurumlarınca yapılması hüküm altına alınmıştı. 11.10.1999 tarihli ve 99/13781 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Ek 1 inci maddede yapılan değişiklikten sonra, kamu kurum ve kuruluşlarının sözlü ve uygulamalı sınavlar yapma yetkileri de kaldırılmıştır. Merkezi sınavı kazananların Devlet Personel Başkanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde ihtiyacı olan kurumlara yerleştirilmesi öngörülmüştür.

Bunun yanında; Bakanlar Kurulunun 17.01.2001 tarih ve 2001/2031 sayılı Kararı ile kabul edilen “Özel Yarışma Sınavına Tabi Tutulmak Suretiyle Girilen Meslekler İçin Yapılacak Eleme Sınavı Hakkında Yönetmelik”; 13.03.2001 tarih ve 24341 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konmuştur.

Anılan Yönetmelik, kamu kurum ve kuruluşlarının, özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle girilen mesleklere dair yardımcı, stajyer, meslek memuru, maiyet memuru kadroları için yapılacak eleme sınavı ile ilgili genel ilkeleri tespit etmek amacıyla hazırlanarak yürürlüğe konmuş bir Yönetmeliktir.

03.05.2002 tarih ve 24744 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulan ve Bakanlar Kurulunun 18.03.2002 tarih ve 2002/3975 sayılı Kararı ile kabul edilen **Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik**, 29 uncu maddesindeki “6/12/1985 tarihli ve 85/10260 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İlk Defa Devlet Kamu Hizmeti ve Görevlerine Devlet Memuru Olarak Atanacaklar İçin Mecburi Yeterlilik ve Yarışma Sınavları Genel Yönetmeliği ile 17/1/2001 tarihli ve 2001/2031 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Özel Yarışma Sınavına Tabi Tutulmak Suretiyle Girilen Meslekler İçin Yapılacak Eleme Sınavı Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.” hüküm ile yukarıda bahsi geçen her iki Yönetmeliği de yürürlükten kaldırmış ve her iki Yönetmeliğin kapsamında bulunan kadro ve unvanlar için hangi usul ve esaslar dahilinde sınav yapılacağını ve sınavı kazananların memuriyet kadrolarına nasıl yerleştirileceğini hükme bağlamıştır.

657 sayılı Kanununun 50 nci maddesi gereğince; Devlet kamu hizmet ve görevlerine Devlet memuru olarak atanacakların açılacak sınavlara girmeleri ve bu sınavları kazanmaları şarttır. Zira; Danıştay 5. Dairesi, 13.11.1979 gün ve E.1978/647, K.1979/3643 sayılı kararı ile, memuriyete sınavsız atanmış olan kimsenin bu atama işleminin daha sonra iptal edilmesinin, 657 sayılı Kanununun 46 ve 47 nci maddeleri ile idarenin yasaya aykırı işlemini her zaman geri alabileceği ilkesine aykırı görmemiş ve

atamanın iptalinde mevzuata aykırılık olmadığına karar vermiştir.

657 sayılı Kanununun 46 ncı maddesine göre; bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşları (Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı hariç), personel atamasına lüzum gördükleri boş kadroların sayılarını, sınıf ve derecelerini belirterek Devlet Personel Başkanlığına bildirirler.

Kanununun 47 nci maddesine göre; Devlet Personel Başkanlığı atama yapılacak boş kadroların sınıf ve derecelerini, kadroların buldukları kurum ve yerlerini, kadrolara alınacak personel sayılarını, alınacak personelin genel ve özel şartlarını, en son başvurma tarihini, başvurulacak mercileri, sınav yerlerini ve zamanlarını ve gerek görülen diğer bilgileri başvurma süresinin bitiminden en az 15 gün önce Resmi Gazete, radyo, televizyon ve ülke çapında tirajı yüksek gazetelerden asgari biri ve uygun görülecek diğer araçlar ile duyurur.

MAHALLİ İDARELERDE MEMUR ALIMLARININ TARİHİ GELİŞİMİ

Yukarıda genel olarak izah edilen memur alımlarına ilişkin tarihi süreçte, 1999 yılında yapılan değişikliklerden önce, mahalli idareler de kadroları bulunmak kaydıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve Genel Sınav Yönetmeliğindeki esaslar çerçevesinde, sınav açıp memur alımı yapabilmekteydiler.

1999 yılında getirilen merkezi yerleştirme sisteminden sonra; **Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik**'te yapılan değişiklikle (17.01.2007 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan) il özel idareleri ve belediyeler, bunlara bağlı kuruluşlar ile kurdukları birlikler ve döner sermayeli kuruluşlara yapılacak memur alımlarında; merkezi yerleştirme sisteminden vazgeçilerek, kendilerinin yapacakları sınavlarla memur alma imkanı tanınmıştır.

Yapılan bu düzenleme ile Belediyeler, İl Özel İdareleri, bunlara bağlı kuruluşlar ve bunların kurmuş oldukları birliklere ait boş kadrolara; artık merkezden gönderme yapmak yerine, KPSS'ye girenler arasından yapılacak olan, kurumların takdirine göre yazılı veya sözlü sınavlar sonucunda kazanan adaylar arasından atamalar gerçekleştirilmesi sağlanmıştır.

Söz konusu değişiklik yapıncaya kadar (1999 yılından 2007 yılına kadar) olan uygulamada, mahalli idareler, memur kadrolarını İçişleri Bakanlığı aracılığı ile DPB'ye bildirmekte, boş memur kadroları ÖSYM'nin merkezi yerleştirme kılavuzunda yer almaktaydı. Adaylar puan ve tercihlerine göre yerleşmekte ve yerleşme sonrasında, gönderilenler şartları kontrol edildikten sonra herhangi bir yazılı veya sözlü sınava tabi tutulmadan atanmaktaydılar.

Ancak 17.01.2007 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelik değişikliğine göre mahalli idarelerin kadroları artık ÖSYM'nin KPSS tercih kılavuzunda yer almayacak,

bunun yerine mahalli idareler, memur kadrolarına yapacakları atama için "Türkiye genelinde yayın yapan gazetelerin en az birine ve bir mahalli gazeteye" ilan vererek sınavları gerçekleştirecekleri esası benimsenmiştir.

İlan sonucunda, KPSS ye girenlerden yapılan başvurulara göre, yazılı veya sözlü sınav uygulanarak alım yapılacaktır. Mahalli idareler ilanı verdikten sonra en yüksek KPSS puanına sahip, boş kadro sayısının beş katı kadar aday yazılı veya sözlü sınava almak suretiyle memur alımı imkanı getirilmiştir.

Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Yönetmelik'te 17 Ocak 2007 tarihinde yapılan değişiklikten sonra; **Mahalli İdarelere İlk Defa Atanacaklara Dair Sınav Yönetmeliği** hazırlanmış ve 11 Nisan 2007 tarih ve 26490 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Yayınlanan bu Yönetmelik; il özel idareleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar ile mahalli idare birlikleri ve döner sermayeli kuruluşlarda boş bulunan memur kadrolarına ilk defa atanacaklar için yapılacak sınavların usul ve esaslarını kapsamaktadır.

Yapılan bu düzenlemelerden sonra; mahalli idareler boş kadrolarına sınav açmak suretiyle (KPSS'yi kazananlar arasından) memur alımlarına başlamışlardır.

Daha sonra; **Mahalli İdarelere İlk Defa Atanacaklara Dair Sınav Yönetmeliği**'nin de dayanağını oluşturan **Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Yönetmelik**'in 27/A, 27/B, 27/C ve 27/D maddelerinin **yürütülmesinin durdurulmasına Danıştay 12. Dairesinin 2007/412 Esas Nolu Kararı** ile karar verilmiştir.

Yürütmenin durdurulmasından sonra ortaya çıkan duruma, İçişleri Bakanlığı 07.06.2007 tarih ve 14515 sayılı (GENELGE 2007/58) genelgesi ile müdahale etmiştir.

Tüm Valiliklere bildirilen Genelgede;

"Başbakanlıktan alınan 06.06.2007 tarih ve 3582 sayılı yazıda, 17.01.2007 tarihli ve 26406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in 1. ve 2. maddeleri ile 3. maddesi ile teselsül ettirilen 27/A, 27/B, 27/C ve 27/D maddelerinin Danıştay 12 inci Dairesinin 2007/412 Esas Kararıyla yürürlüğünün durdurulduğu bildirilmiştir.

Bu karar nedeniyle adı geçen Yönetmeliğe istinaden 11.04.2007 tarih ve 26490 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdarelere İlk Defa Atanacaklara Ait Sınav Yönetmeliği uygulanamaz hale gelmiştir.

Dolayısıyla 06.06.2007 tarihi itibariyle yukarıdaki mevzuata istinaden yapılacak olan sınav ilanlarının yapılmaması, ilan edilmiş ancak yapılmamış olan sınavların uygulanmaması ve bu tarihten sonra Bakanlığımıza sınav ilanı gönderilmemesi gerekmektedir.

Konunun iliniz dahilindeki mahalli idarelere duyurulması için bilgi ve gereğini önemle rica ederim.”

Söz konusu Yönetmelik ise 10.01.2012 tarih ve 28169 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan **Mahalli İdarelere İlk Defa Atanacaklara Dair Sınav Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik** ile yürürlükten kaldırılmıştır.

KONU İLE İLGİLİ YARGISAL SÜREÇ

Yukarıda da belirtildiği üzere; 2007 yılında yapılan düzenlemeyle, il özel idarelerine ve belediyelere memur alımı, ÖSYM tarafından yürütülen merkezi memur yerleştirmesi dışına çıkarılmıştır.

Ancak daha sonra, açılan bir dava sonucunda; **Mahalli İdarelere İlk Defa Atanacaklara Dair Sınav Yönetmeliği**’nin de dayanağını oluşturan **Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Yönetmelik**’in 27/A, 27/B, 27/C ve 27/D maddelerinin yürütülmesinin durdurulmasına, yani mahalli idarelerin merkezi memur yerleştirmesi dışında personel almasının, hukuka uygun olmadığı değerlendirilerek Danıştay 12. Dairesinin 2007/412 Esas Nolu Kararı ile karar verilmiştir.

Söz konusu dava ile; 24.03.2010 tarihinde karara bağlanmıştır. Danıştay Onikinci Dairesi'nin 24/03/2010 günlü, E:2007/412, K:2010/1680 sayılı kararında; dava konusu yönetmelik değişikliğinin 1., 2. ve 3 üncü maddeleri ile, il özel idareleri ve belediyelerin, bunlara bağlı kuruluşlarla kurdukları birliklerin ve döner sermayeli kuruluşların (B) grubu memur kadrolarına atanacaklar için ÖSYM tarafından yapılan merkezi sınav olan Kamu Personel Seçme Sınavı dışında yazılı veya sözlü olarak gerçekleştirilebilecek ikinci bir sınavın yapılmasının öngörüldüğü; oysa Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik’de; Kamu Personel Seçme Sınavının, (B) grubu kadrolar için, atanmaya esas olacak yerleştirmeyi yapmak amacıyla kullanılacak olan puanları sağlayan merkezi sınavı ifade ettiğinin belirtildiği, dolayısıyla, (B) grubu kadrolara memur atamalarında adayların eşit koşullarda yarışmasını sağlayan objektif bir yöntem olan merkezi sınav yapılmasının yeterli görüldüğü anlaşıldığından, il özel idareleri ve belediyeler, bunlara bağlı kuruluşlarla kurdukları birlikler ve döner sermayeli kuruluşların (B) grubu kadrolarına memur atamalarında, adayların eşit koşullarda yarışmalarını sağlayan nesnel bir yöntem olan merkezi sınavdan sonra her türlü öznel değerlendirmeye açık bulunan ikinci bir sınavın yapılması, merkezi sınavın nesnel sonuçlarını kısmen dahi

olsa etkisiz kılacağı gibi, bu sınavın sözlü yapılması halinde de sınavın yargısal denetimi yetki ve şekil unsurlarıyla sınırlandırılmış olacağından, sözü edilen (B) grubu kadrolara atamada diğer (B) grubu kadrolardan farklı olarak ikinci bir sınav yapılmasının subjektif değerlendirmelerin oluşabilmesine yol açıcı etkileri bulunduğu, eşitlik ilkesine ve hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle dava konusu Yönetmeliğin 1.,2. ve 3 üncü maddelerinin iptaline karar verilmiştir.

Verilen bu karara karşı Başbakanlığın itirazı üzerine; Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu (İDDK) aşağıdaki kararı almıştır:

Danıştay İDDK'nın 06.02.2014 tarih ve Esas : 2010/2803, Karar : 2014/271 kararı şu şekildedir:

"Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosya incelendi, GEREĞİ GÖRÜŞÜLDÜ:

Dava; 17/01/2007 tarihli ve 26406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1.,2. ve 3 üncü maddelerinin iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Onikinci Dairesi'nin 24/03/2010 günlü, E:2007/412, K:2010/1680 sayılı kararıyla; dava konusu yönetmelik değişikliğinin 1., 2. ve 3 üncü maddeleri ile, il özel idareleri ve belediyelerin, bunlara bağlı kuruluşlarla kurdukları birliklerin ve döner sermayeli kuruluşların (B) grubu memur kadrolarına atanacaklar için ÖSYM tarafından yapılan merkezi sınav olan Kamu Personel Seçme Sınavı dışında yazılı veya sözlü olarak gerçekleştirilebilecek ikinci bir sınavın yapılmasının öngörüldüğü; oysa Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik'de; Kamu Personel Seçme Sınavının, (B) grubu kadrolar için, atanmaya esas olacak yerleştirmeyi yapmak amacıyla kullanılacak olan puanları sağlayan merkezi sınavı ifade ettiğinin belirtildiği, dolayısıyla, (B) grubu kadrolara memur atamalarında adayların eşit koşullarda yarışmasını sağlayan objektif bir yöntem olan merkezi sınav yapılmasının yeterli görüldüğü anlaşıldığından, il özel idareleri ve belediyeler, bunlara bağlı kuruluşlarla kurdukları birlikler ve döner sermayeli kuruluşların (B) grubu kadrolarına memur atamalarında, adayların eşit koşullarda yarışmalarını sağlayan nesnel bir yöntem olan merkezi sınavdan sonra her türlü öznel değerlendirmeye açık bulunan ikinci bir sınavın yapılması, merkezi sınavın nesnel sonuçlarını kısmen dahi olsa etkisiz kılacağı gibi, bu sınavın sözlü yapılması halinde de sınavın yargısal denetimi yetki ve şekil unsurlarıyla sınırlandırılmış olacağından, sözü edilen (B) grubu kadrolara atamada diğer (B) grubu kadrolardan farklı olarak ikinci bir sınav yapılmasının subjektif değerlendirmelerin oluşabilmesine yol açıcı etkileri bulunduğu, eşitlik ilkesine ve hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle dava konusu Yönetmeliğin 1.,2. ve 3 üncü maddelerinin iptaline KARAR VERİLMİŞTİR.

Davalı idare, dava konusu yönetmelik değişikliğine ilişkin hükümlerin hukuka uygun olduğunu ileri sürerek temyiz isteminde bulunmakta ve kararın BOZULMASINI İSTEMEKTEDİR.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nun 3 üncü maddesinde, sendika; kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve mesleki hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar, konfederasyon ise; değişik hizmet kollarında bu Kanuna tabi olarak kurulmuş en az beş sendikanın bir araya gelerek oluşturdukları tüzel kişiliği olan üst kuruluşlar olarak tanımlanmış; Kanun'un 19 uncu maddesinde de, üyelerin idareyle ilgili doğacak ihtilaflarında, ortak hak ve menfaatlerinin izlenmesinde veya hukuki yardım gerekliliğinin ortaya çıkması durumunda üyelerini her düzeyde ve derecedeki yönetim ve yargı organları önünde temsil etmek veya ettirmek, dava açmak ve bu nedenle açılan davalarda taraf olmak sendika ve konfederasyonların görevleri ARASINDA SAYILMIŞTIR.

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu'nun 03.03.2006 günlü, E:2005/1, K:2006/1 sayılı kararında da belirtildiği gibi, 4688 s. Kanun'un 19 uncu maddesi, sendika ve üst kuruluşlara, bizzat taraf oldukları hukuki ilişkiler dolayısıyla davacı ve davalı oluş sıfatlarıyla ortak çıkarların korunması için tanınan davacı olabilme sıfatından başka, hukuki yardım gerekliliğinin ortaya çıkması durumunda üyelerini veya onların mirasçılarını her derecedeki yargı organları önünde temsil etme ve dava açma HAKKI TANIMAKTADIR. Yasa koyucu, anılan düzenleme ile, sendika ve üst kuruluşları, diğer tüzel kişiliklere genel hükümler uyarınca tanınan taraf olma ve dava açma ehliyetinin dışında, üyelerini ve onların mirasçılarını temsil etme ve ettirme yetkisiyle DONATMAKTADIR. Buna göre, söz konusu maddenin sendikalara ve üst kuruluşlarına tanıdığı yetkinin ehliyet değil temsil bağlamında DEĞERLENDİRİLMESİ GEREKMEKTEDİR. Başka bir anlatımla yasa koyucu, getirdiği bu düzenleme ile, idare tarafından sendika üyesi kamu görevlisi hakkında tesis edilen bireysel (subjektif) işlemler nedeniyle bu ilişkinin tarafı olmayan sendika ve üst kuruluşa, üyesinin isteğine bağlı olarak uyuşmazlığın çözümünde taraf olarak kendisini temsil etme yetki ve SORUMLULUĞU VERMEKTEDİR.

Bu bağlamda, kamu görevlileri sendika ve üst kuruluşlarının, sendika üyesi olan kamu görevlisinin isteği üzerine, statüsü ve statüsünden kaynaklanan hak, yükümlülük, görev ve sorumluluklarıyla atama, nakil, disiplin ve personel hukukuna ilişkin diğer düzenlemelere dayalı olarak, üyeleri hakkında tesis edilen bireysel (subjektif) işlemlere karşı, üyelerini temsilen avukatları aracılığıyla dava açabilecekleri ve bu nedenle açılan davalarda taraf olabilecekleri SONUCUNA ULAŞILMAKTADIR.

Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu tarafından dava konusu edilen, 17/01/2007 tarihli ve 26406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelikte Değişiklik

Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1.,2. ve 3 üncü maddeleriyle ilgili olarak, **hakları veya menfaatleri ihlal edilmiş kişiler ile bu kişilerin üyesi olduğu sendika tarafından dava AÇILABİLECEĞİ KUŞKUSUZDUR.** Ancak, en az beş sendikanın bir araya gelerek oluşturduğu bir Konfederasyonun, doğrudan kendi üyesi sendikalara uygulanma olanağı bulunmayan anılan Yönetmelik değişikliğine karşı dava açma EHLİYETİ BULUNMAMAKTADIR.

Bu durumda; Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğe karşı dava açma ehliyeti bulunmayan davacı Konfederasyon tarafından açılan davanın esasına girilmesi suretiyle hüküm kurulmasına ilişkin temyize konu kararda hukuka UYARLIK GÖRÜLMEMİŞTİR.

Açıklanan nedenlerle; davalı idarenin temyiz isteminin kabulüne, Danıştay Onikinci Dairesi'nin 24/03/2010 günlü, E:2007/412, K:2010/1680 sayılı kararının BOZULMASINA, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 06/02/2014 tarihinde OYÇOKLUĞUYLA KARAR VERİLDİ.

KARŞI OY:

X- Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 1 inci maddesinde, bu Kanunun amacının, kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve mesleki hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi için oluşturdukları sendika ve konfederasyonların kuruluşu, organları, yetkileri ve faaliyetleriyle sendika ve konfederasyonlarda görev alacak kamu görevlilerinin hak ve sorumluluklarını belirlemek ve toplu sözleşme yapılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemek OLDUĞU BELİRTİLMİŞTİR.

Sendika ve konfederasyonların yetki ve faaliyetleri başlıklı 19 uncu maddesinin 2 nci fıkrasında sendika ve konfederasyonların kuruluş amaçları doğrultusunda toplumsal cinsiyet eşitliğini gözeterek:

e) Üyelerin ortak ekonomik ve sosyal hak ve menfaatleriyle personel hukukunu ilgilendiren konularda ilgili kurumlara ve yetkili makamlara sunulmak üzere çalışmalar yapmak ve öneriler getirmek,

f) Üyelerin idareyle ilgili doğacak ihtilaflarında, ortak hak ve menfaatlerinin izlenmesinde veya hukuki yardım gerekliliğinin ortaya çıkması durumunda üyelerini veya mirasçılarını, her düzeyde ve derecedeki yönetim ve yargı organları önünde temsil etmek veya ettirmek, dava açmak ve bu nedenle açılan davalarda taraf olmak, faaliyetlerinde bulunabilecekleri HÜKME BAĞLANMIŞTIR.

Anılan hükümlere göre, hem sendikalara hem de konfederasyonlara kuruluş amaçları doğrultusunda, kamu görevlisi olan üyelerinin ortak ekonomik ve sosyal hak ve

menfaatleriyle personel hukukunu ilgilendiren konularda ilgili kurumlara ve yetkili makamlara sunulmak üzere çalışmalar yapmak, üyelerinin idareyle doğacak ihtilaflarında, ortak hak ve menfaatlerin izlenmesinde veya hukuki yardım gerekliliğinin ortaya çıkması halinde dava açmak veya onları yargı mercileri önünde temsil etmek YETKİSİ TANINMIŞTIR. Bu yetkinin kullanılmasında sendikayla konfederasyon arasında herhangi bir AYRIM GÖZETİLMEMİŞTİR.

Bu nedenle, kamu görevlisi üyelerinin ortak hak ve menfaatlerini ilgilendiren konularda sendikalara tanınan dava açma yetkisinin konfederasyonlara da tanındığı, Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1.,2. ve 3 üncü maddelerinin iptali istemiyle açılan uyuşmazlıkta davacı Konfederasyonun ehliyetli olduğu, davanın esasının incelenmesi gerektiği düşüncesiyle çoğunluk kararına katılmıyoruz."

Kararın özeti şudur:

"Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğe karşı dava açma ehliyeti bulunmayan davacı Konfederasyon tarafından açılan davanın esasına girilmesi suretiyle hüküm kurulmasına ilişkin temyize konu kararda hukuka uyarlık görülmemiştir."

Danıştay Onikinci Dairesinin 24/3/2010 tarihli ve E: 2007/412, K.: 2010/1680 sayılı ve yine aynı Dairenin 24/3/2010 tarihli ve E: 2007/256, K.: 2010/1679 sayılı Kararları ile bu maddeler iptal edilmiş, Başbakanlığın temyiz talebi üzerine 06/02/2014 tarihli ve E:2010/2803 ve, K.: 2014/271 sayılı karar ile davacı Konfederasyonun söz konusu dava ile ilgili dava ehliyetinin olmaması gerekçesi ile bozulmuştur. Daha sonra yapılan Karar düzeltme talebi de Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu tarafından 29/4/2015 tarihli ve E.: 2014/3999, K.: 2015/1668 sayılı Kararı ile ret edilmiştir.

SÖZ KONUSU KARARLARIN DOĞURDUĞU SONUÇ

Danıştay 12. Dairesinin 2007 yılında verdiği karar; Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Yönetmelik'in 27/A, 27/B, 27/C ve 27/D maddelerinin yürütülmesinin durdurulmasına, 2010 yılında verilen karar ise iptaline ilişkin bir karardır.

Temyiz üzerine verilen karar ise; Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğe karşı dava açma ehliyeti bulunmayan davacı Konfederasyon tarafından açılan davanın esasına girilmesi suretiyle hüküm kurulmasına ilişkin temyize konu kararda hukuka uyarlık görülmediği yönündedir.

Bu yargılama sürecinin sonucunda söz konusu Genel Yönetmeliğin 27/A-B-C-D maddeleri yürürlük kazanmıştır. Diğer bir ifade ile dava sürecinde olunmasına rağmen, Genel Yönetmelikte herhangi bir değişiklik yapılmamış ve davaya konu olan maddeler yürürlükten kaldırılmamış veya değiştirilmemiştir.

Yargı süreci bu şekilde sonuçlanınca, Genel Yönetmeliğin aşağıdaki maddelerinin artık yürürlükte olduğuna şüphe bulunmamaktadır:

İl Özel İdareleri ve Belediye Kadrolarına Atanacakların Seçilmesi

Seçme duyurusu

Madde 27/A- (Ek: 11/12/2006-2006/11473 K.) *İl özel idareleri ve belediyeler, bunlara bağlı kuruluşlar ile kurdukları birlikler ve döner sermayeli kuruluşlar, atama yapılacak kadro ve pozisyonların sayısı, sınıf, unvan ve dereceleri ile KPSS taban puanı ve türünü Türkiye genelinde yayın yapan gazetelerin en az birinde ve bir mahalli gazetede ilan vermek suretiyle adaylara duyurur.*

Bu duyuruda ayrıca giriş sınavının yeri, zamanı, içeriği ve değerlendirme yöntemi de belirtilir.

Başvuru ve kabul

Madde 27/B- (Ek: 11/12/2006-2006/11473 K.) *Adaylar, il özel idarelerine ve belediyelere, bunlara bağlı kuruluşlar ile kurdukları birliklere ve döner sermayeli kuruluşlara, ÖSYM tarafından gönderilen KPSS Sınav Sonuç Belgesiyle başvururlar. Ayrıca, adaylar kabul için ilgili mevzuat uyarınca kendilerinden istenen diğer belgeleri de eksiksiz olarak vermek zorundadır.*

Seçme

Madde 27/C- (Ek: 11/12/2006-2006/11473 K.) *İl özel idareleri ve belediyeler, bunlara bağlı kuruluşlar ile kurdukları birlikler ve döner sermayeli kuruluşlar, başvuran adayları KPSS sınavı başarı puanlarına göre sıralayarak en yüksek puanlı adaydan başlamak üzere, atama yapılacak boş kadro sayısının beş katı oranında adayı sınava çağırır. Sınav yazılı veya sözlü olarak yapılabilir.*

Sınava başvuru şekli, sınav konuları, sınav komisyonunun teşkili, komisyonun çalışma usul ve esasları ile sınava ilişkin diğer hususlar Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine İçişleri Bakanlığınca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

Sınav sonuçları atama yapılacak kadro sayısı kadar asıl ve yedek olarak açıklanarak adaylara yazılı olarak duyurulur. Ataması yapılanlardan göreve başlamayanların yerine yedek adaylar arasından başarı sırasına göre atama yapılır.

Kuruluşların yükümlülüğü ve KPSS puanlarının kontrolü

Madde 27/D- (Ek: 11/12/2006-2006/11473 K.) İl özel idareleri ve belediyeler, bunlara bağlı kuruluşlar ile kurdukları birlikler ve döner sermayeli kuruluşlar, kendilerine başvuran adayların KPSS numaralarını, ad ve soyadlarını ve KPSS puanlarını yazılı veya elektronik ortamda ÖSYM'ye bildirir.

ÖSYM, bu adayların KPSS puanlarının doğruluğunu kontrol eder. Sınav sonuç belgesinde tahrifat yaptığı belirlenen adayların KPSS sonuçları geçersiz sayılır ve bu durum ÖSYM tarafından ilgili mahalli idareye 15 gün içinde bildirilir.

Ataması yapılarak göreve başlayanların listesi, 15 gün içinde DPB ve ÖSYM'ye bildirilir.

Sınav ile ilgili basılı formlarda ve sınav sonuç belgelerinde silinti veya kazıntı yoluyla ya da teknoloji kullanılarak değişiklik yapıldığının belirlenmesi durumunda, sorumlular hakkında Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulur."

Yukarıda 27/C maddesinde belirtilen "Sınava başvuru şekli, sınav konuları, sınav komisyonunun teşkili, komisyonun çalışma usul ve esasları ile sınava ilişkin diğer hususlar Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine İçişleri Bakanlığınca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir." hükmüne istinaden çıkarılan Mahalli İdarelere İlk Defa Atanacaklara Dair Sınav Yönetmeliği, yukarıda belirttiğimiz gibi söz konusu Yönetmelik ise 10.01.2012 tarih ve 28169 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdarelere İlk Defa Atanacaklara Dair Sınav Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik ile yürürlükten kaldırıldığından, Genel Yönetmeliğin bu hükümlerinin uygulanma şansı kalmamıştır.

Esasında, anılan Yönetmelik yürürlükten kaldırılmayarak, (Danıştay 12. Dairesinin 2007 yılında verdiği Yürütmenin Durdurulması kararı nedeniyle zaten, dayanağı olan hükümlerinin yürürlüğü durdurulmuş olduğundan) bekletilmiş olsaydı, İdari dava Daireleri Kurulunun verdiği İptal Kararından sonra uygulanmaya başlanabilecek kaabiliyette olacaktı.

SONUÇ

Belirttiğimiz üzere, İdari Dava Daireleri Kurulu kararından sonra, Genel Yönetmelikte yer alan ve mahalli idarelerin sınav yaparak memur almalarını sağlayan maddelerin artık yürürlük değeri söz konusu olduğundan, 27/C maddesinin öngördüğü, daha önce yürürlüğe konup sonra yürürlükten kaldırılan Yönetmelik niteliğindeki bir yönetmeliğin, kesin objektif kurallarla yeniden yürürlüğe konması kaçınılmazdır.

Hatta, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 06.02.2014 tarihinde verdiği karardan sonra geçen süre zarfında kesinlikle yürürlüğe konması gerekirdi.

Mahalli idarelerimize, özellikle de belediyelerimize bu şekilde KPSS'ye girenler arasından yapacakları duyuru ile sınav yaparak memur alma imkanı tanınmadığı sürece; mahalli idarelerde nitelikli personel istihdamının altına dinamit konmaktadır.

Belediyelerin memur ve yönetici kadrolarına yeterli nitelikte, belediyeciliği bilerek, öğrenerek yükselmiş memur bulma imkanı kalmamıştır.

Belediyeler, bu şekilde memur alamadıkları sürece sosyal güvencesi daha düşük sözleşmeli personel alımına ve hizmetlerinin bir çoğunu taşeron marifetiyle gördürmeye yönelmektedir.

Burada şu ifade edilebilir: "Belediyelerin memur almaları, yani ilk defa memuriyete girecek şekilde memur almaları mümkündür. İsteyen belediyeler Devlet Personel Başkanlığı kanalıyla merkezi yerleştirme suretiyle memur alabilirler." Bu itiraz şeklen doğrudur. Ancak, belediyelerin ve kamu görevlerinin şartlarından dolayı mümkün değildir.

Zira, merkezi yerleştirmeye gelen kişiler asaletlerinin tasdikinden sonra kurum değiştirme isteklerini dile getirmekte, bu belediye yönetimleri üzerinde baskı oluşturmakta ve iş verimini düşürmektedir.

Bunun yanında en önemli sakıncalardan biri de, işin gereklerini taşıyan memur alımı merkezi yerleştirmeye mümkün olmamasıdır. Şöyle ki; halkla ilişkiler memurluğu görevi yapacak kişi ile veznedarlık yapacak kişinin, veri hazırlama kontrol işletmeni kadrosunun görevini yapacak kişi ile idari birimlerde başka görevlerde çalıştırılacak kişinin niteliklerinin aynı olmasını beklemek, çağdaş insan kaynakları anlayışına uymamaktadır. Zira, merkezi sistemle ayrıca uygulamalı veya sözlü mülakat sınavı yapılmaksızın alınacakların bu niteliklere uygun olup olmadığı ölçülemeyecektir. Bu ise belediye bürokrasisinde başarısızlığı getirecek, işe uygun çalışan anlayışını engelleyecek ve yine belediyelerimizde günümüz şartlarına uygun insan kaynakları yönetimi sisteminin kurulmasını engelleyecektir.

Sonuç olarak, belediyelerimizin asli ve sürekli görevlerini yoğunlukla sözleşmeli personel ve daha da kötüsü taşeron personele gördürmesinin önüne geçmek, belediyelerde kariyer ve liyakata dayalı istihdamın önünü açmak için, objektif kuralları çok iyi belirlenmiş sınav sisteminin getirilerek, KPSS'ye girenler arasından kendilerinin yapacakları sınavlarla memur alabilmelerinin önü açılmalıdır.

EK PARANTEZ

Detaylı değerlendirmelerimizi sonra paylaşmak üzere, üç hususa parantez açarak bu çalışmamıza son veriyoruz:

1- Sözleşmeli Personele Kadro Verilmelidir

Belediyelerde; 2013 yılından bu yana, önceki uygulamalar nedeniyle memur kadrosuna geçebilmek beklentisiyle işe alınan/işe giren sözleşmeli personele son kez olmak üzere memur kadrosu verilmeli, 5393 sayılı Belediye Kanununun sözleşmeli personel istihdamını düzenleyen 49 uncu maddenin ilgili hükümleri tekrar gözden geçirilmeli, belediyelerde sözleşmeli istihdamı, özellik arz eden branşlar dışında engellenmelidir.

2- Taşeron Sistemi Gözden Geçirilmelidir

Belediyelerde personele dayalı hizmet alımı ihaleleri gözden geçirilmeli, hizmet alımı suretiyle personel istihdamının kriterleri de objektif bir şekilde belirlenmeli, artık istisnai değil esas istihdam şekline dönüştürülen ve sürdürülebilirliği tartışmalı olan taşeron sistemi değiştirilmelidir.

3- İtfaiye ve Zabıta Sınav Sistemi Yeniden Düzenlenmelidir

Belediyelerin itfaiye personeli ve zabıta memuru alımlarına ilişkin sınav sistemi de gözden geçirilerek yürürlüğe konmalı, asli ve sürekli kamu görevi niteliği olan bu hizmetlerde yaygınlaşan taşeronlaşmanın önüne geçilecek çözümler üretilmelidir.

4- Norm Kadro Gözden Geçirilmelidir

Hiçbir bilimsel altyapısı olmayan mevcut Mahalli İdareler Norm Kadro Sisteminin, görev tanımları ve iş analizine dayalı, çağdaş insan kaynakları normlarına uygun olarak yeniden gözden geçirilmesi ve düzenlenmesi kaçınılmazdır. Bunu yapmadan, iyi işleyen bir insan kaynakları sistemi (Planlama, Kadrolama "İşe Alım, Seçme ve Yerleştirme", İş Değerlemesi, Performans Değerlendirme, Eğitim ve Gelişim, Kariyer Planlama vb.) oluşturmak mümkün olmayacaktır.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA